

MOTERYS VERSLE: KAIP TAPTI KLESTINČIA VERSLININKE?

Šiais laikais moteris versle yra kasdienybė. Tačiau tapti gera verslininke, nugalėti vyrišką konkurenciją, vyraujančius stereotipus ir, neapleidžiant mamos bei žmonos pareigų, sėkmingai pradėti ir plėtoti verslą – ypatingas menas. Apie sėkmingą verslo pradžią ir veikloje lydinčias emocijas bei visuomenės požiūrį į pradedančiąją verslininkę, žurnalo skaitytojams pasakoja edukologijos mokslų daktarė, darželio bei mokyklos įkūrėja Austėja Landsbergienė ir teisininkė bei interneto portalo įkūrėja Česlova Mikelė.

Marija RUDZEVIČIŪTĖ

VERSLAI, GIMĘ IŠ NORO PADĖTI

„Gyvendama Belgijoje apsigyniau daktaro disertaciją, kurią rašiau apie lyderystę švietimo srityje. Kaip tik planavome grįžti į Lietuvą, tad tarsi uždaviau sau klausimą: ar norėčiau kurti, ar įgyvendinti? Kadangi švietimo sistemoje – tokioje, kokia ji yra – matau tikrai daug taisytinių dalykų, nusprendžiau kurti, ypač todėl, kad tiek metų būtent apie tai mokiausi. Be to, jau kelerius metus rašiau tinklaraštį apie tėvystę bei švietimą ir iš skaitytojų gausos bei komentarų mačiau, kad esame pribrendę virsmui šioje srityje“, – apie pirmąsias mintis imtis ne bet kokios, o tarptautinės švietėjiškos veiklos entuziastingai pasakoja didžiausio Lietuvoje darželių tinklo „Vaikystės sodai“ ir Karalienės Mortos mokyklos įkūrėja dr. A. Landsbergienė.

O štai rezervavimo portalo „Nakvok.lt“, teikiančio įvairaus pobūdžio apgyvendinimo paslaugas visoje Lietuvoje, sumanytoja Č. Mikelė išitikinusi, jog verslas gimė iš didelio noro ir pastangų, būdingų kiekvienam verslininkui, nesvarbu, vyras tai ar moteris. Tačiau savo prieskonio moteriškumas tam prideda. Ir ne tik šiame versle, bet ir kadaise atidarytoje teisinių paslaugų įmonėje.

Moteris pasakoja verslauti pradėjusi paskatinta pagalbos draugams: „Aš esu teisininkė, todėl mano verslo pradžia buvo, kai Lietuvoje tik prasidėjo krizė. Tuo metu vyro paraginta įsteigiau teisinių paslaugų įmonę, kuri sėkmingai dirba iki šiol. Norėjau padėti draugams ir kitoms įmonėms atgauti skolas. O portalo www.nakvok.lt kūryba buvo daugiau laisvalaikio praleidimas, t. y. siekis Lietuvoje įdiegti portalą, kuriame būtų galima rasti ir iškart užsisakyti apgyvendinimo įstaigą pagal savo galimybes bei negaišti laiko, ieškant vietos daugelyje įvairių Lietuvos portalų, kurie yra orientuoti, tarkim, tik į pajūrį, turizmo sodybas ar kitus siaurus kriterijus.“

ŠEIMOS TVIRTUMAS – MOTERS VERSLO PAGRINDAS

Išskirtinio šalyje darželio ir mokyklos įkūrėja dr. A. Landsbergienė tvirtina:

GYVENAME LYGIŲ GALIMYBIŲ PASAULYJE, TODĖL MANAU, KAD IR VYRAI, IR MOTERYS GALI PASIEKI AUKŠTAS POZICIJAS VERSLE, TEREIKIA VISUOMET TURĖTI TIKSLŲ IR SIEKTI JUOS ĮGYVENDINTI.

Č. MIKELĖ

„Reikia turėti svajonę. Tokią didelę, kad ji neduotų užmigti. Dar itin svarbu manyti, kad tau negali nepasisiekti: nesvarbu, kiek tam prireiks laiko ar jėgų, bet pasiduoti negali. Ir, žinoma, turėti profesinių žinių, ypač kai kalbame apie sritį, kuriai jų daug reikia.“

Dr. A. Landsbergienė nepamiršta paminėti ir būtinos artimųjų paramos bei supratimo: „Nesvarbu, ar esi vyras, ar moteris, svarbiausia – turėti šalia palaikančių žmonių. Moteriai, manau, itin svarbu žinoti, kad viskas bus gerai su šeima. Kodėl taip išskiriu? Todėl, kad visuomenėje vis dar gausu stereotipų, nemažai spaudimo dėl vaikų, namų ir pan., tad labai svarbu, kad šeima, o ypač vyras, palaikytų. Mane vyras palaikė besąlygiškai: dalijomės ir namų ruošos darbais, ir vaikų priežiūra. Būdavo, kad bendraudavome tik rašteliais, nes aš iš namų išeidavau, kai visi dar miegodavo, o grįždavau, kai jau miegodavo. Nebuvo lengva. Bet niekada neišgirdau priekaištų. Todėl galėjau dirbti taip ir tiek, kiek reikėjo.“

Apie šeimos vaidmenį versle Č. Mikelė taip pat turi tvirtą nuomonę, nes būtent paskatinta vyro, kuris jau ne vienus metus yra darbdavys, ir pradėjo verslą. „Palaikymas ir tikėjimas tavimi yra du svarbiausi dalykai iš šalies, kurie tik sustiprina drąsą ir ryžtą daryti tai, ką sumanei, – teigia Č. Mikelė. – Pradžią visuomet yra labai sunki, tam reikia daug laiko, dėmesio, atsidavimo, todėl šeimos palaikymas yra labai svarbus.“

KONKURENCIJOS SU VYRAIS NEJAUČIA

Teisininkė Č. Mikelė pasakoja versle

nejaučianti vyrų konkurencijos ar diskriminacijos. Pasak jos, šiais laikais verslo įkūrėjai nebeskirstomi pagal lytį: „Manau, kad jau gana seniai vyrai moteris laiko stipriomis varžovėmis bet kurioje srityje, todėl, mano nuomone, moterys versle tik dar vienas įrodymas, kad jos tikrai gali atlikti vienu metu daugiau nei vieną darbą, t. y. būti ir mama, ir namų šeimininke, ir verslininke.“

„Mano srityje dauguma konkurenčių būtent moterys, – savo situaciją aptaria dr. A. Landsbergienė. – Ir ne tik Lietuvoje. Tiesiog taip yra, kad švietime mes vyraujame. Teko bendrauti su konkurentais ne Lietuvoje, tačiau jiems įdomiau ne tai, kad aš esu moteris, bet tai, kad esu jauna. Pasirodo, Vakaruose švietimo darbuotojai, kuriantys ne vieną ugdymo įstaigą, o jų tinklą, paprastai yra gerokai vyresni už mane žmonės.“

NESVARBU, AR ESI VYRAS, AR MOTERIS, SVARBIAUSIA – TURĖTI ŠALIA PALAIKANČIŲ ŽMONIŲ.

DR. A. LANDSBERGIENĖ

JOKIŲ IŠSKIRTINAI MOTERIŠKŲ VERSLŲ

„Turint omenyje, kad mano kolegė pažįsta automobilių detalių verslą turinčią moterį, esu linkusi niekada neskirstyti darbų bei profesijų į vyriškas ir moteriškas. Manau, kad gyvename amžiuje, kur toks skirstymas nėra teisingas: visose srityse svarbu kritinis mąstymas, kūrybiškumas, inovatyvumas, noras ir gebėjimas daug dirbti ir tikėjimas savo jėgomis bei gebėjimas suklypus nepasiduoti. Tai yra žmogiškosios, o ne moteriškos ar vyriškos savybės“, – paklausta, kokie verslai labiau tinka moterims ir į ką jos turėtų orientuotis, nuomonę išsako A. Landsbergienė.

„Gyvename lygių galimybių pasaulyje, todėl manau, kad ir vyrai, ir moterys gali pasiekti aukštas pozicijas versle, reikia visuomet turėti tikslų ir siekti juos įgyvendinti, – visiškai pritaria kita versli-

AR MOTERIS VERSLININKĖ BŪTINAI TURTINGO VYRO ŽMONA?

Moterys verslumas – tema, kurioje labai daug negatyvių stereotipų. Kita vertus, bulvarinėje žiniasklaidoje šmėžuojančios „verslininkės“ pačios skatina požiūrį, kad tai dažniausiai turtingo vyro žmona, kuri, kad turėtų ką veikti, dirbuoja savo grožio salone, galerijoje ar parduotuvėje... Nors iš esmės moterų verslas niekuo nesiskiria nuo vyrų – jam galioja tos pačios taisyklės. Ir laimė, kad yra daug verslininkų Lietuvoje, kurios sėkmingai tai daro. Moterų informacijos centras – visuomeninė organizacija, kuri daug metų skatina moterų lygiateisiškumą ir lygias galimybes – įgyvendina nemažai projektų, susijusių su verslumu. Ugnė Siparienė, Moterų informacijos centro atstovė <http://progress.lygus.lt/>

ninkė Č. Mikelė. – Juolab esu teisininkė, todėl savo darbe privalau nė akimirka nepamiršti apie vyrų ir moterų lygias galimybes deklaruojamus įstatymus.“

STEREOTIPAI VIS DAR GAJŪS

„Atlikta tyrimų, kuriais norėta nustatyti, ar skiriasi moterys ir vyrai verslininkai. Jie parodė, kad moterys, jeigu jų verslui kyla grėsmė, yra labiau linkusios veiklai tuo metu skolinti savo asmeninius pinigus. Jos į komunikaciją ir rinkodarą žiūri kūrybiškiau, o vyrai – tradiciškai. Man įdomiausia, kad net 80 proc. moterų mano, kad tai, ką darai, turi būti malonumas, ir tik 64 proc. vyrų mano taip pat. O štai maždaug vienodai vyrų ir moterų tiki savo verslo sėkme“, – žiniomis dalijasi dr. A. Landsbergienė. ★